

Curs 1999-2000

Trieu una de les dues opcions.

OPCIÓ A

Llegiu aquest text i contesteu les preguntes que el segueixen.

Vàrem dinar els tres junts. Però Meyer no es trobava molt bé de salut, i després del dinar es va acomiadar. Goethe em va proposar fer un passeig pel parc i vaig acceptar de seguida. La veritat és que la casa de Goethe, tot i el seu jardí, no era alegre: la llum hi entrava, potser per la seua situació, amb un punt indestriable de morbidesa, de macilència. Per això vaig respirar profundament en aquell parc. El rierol de l'Ilm corria en suaus meandres, amb tonalitats daurades i tolls d'aigua molsosa, perfectament incorporats a la pau de l'indret, a la pregona harmonia d'aquells prats recollits, protegits dels vents del nord pels suaus turons de Rosenberg. La ciutat, tot i estar ben a prop, no es descobria, sinó més aviat al contrari, els grans arbres del parc deturaven qualsevol perspectiva i de seguida crèiem estar en un bosc autèntic. [...]

—La primera vegada que vaig veure aquest bosc em va semblar salvatge i impenetrable. Tanmateix, durant el passeig hi vaig descobrir un gran xiprer, musculós i retort com els de Villa d'Este, absolutament infreqüent per aquestes terres... I el que són les coses: aquell arbre em va fer pensar en la possibilitat de fer-hi un gran jardí a l'anglesa. Sense aquell xiprer, potser mai no m'haguera il·lusionat. En qualsevol cas, molts d'aquests roures, til·lers, avets, faigs i bedolls els he plantat amb les meues mans, els he vist créixer durant cinquanta anys...

En aquell moment va abaixar la vista, com si el record dels temps passats li fóra dolorós, però com si la meua presència no poguera deixar d'obligar-lo a explicar-se.

—En aquests boscos de Rosenberg, estimat Tischbein, em vaig iniciar en el gran llibre de la natura. Quantes hores he passat amb la *Philosophia botanica* de Linné! Durant els passejos i les excursions duia sempre amb mi, condensats en un petit quadern, els *Fundamenta* de Linné junt amb les *Dissertationes* de Gessner, per tal de reconèixer i aprendre de memòria els noms de les plantes. Amb l'ajuda dels guardes forestals he recorregut els boscos de Turíngia, he après a identificar els ocells, les petjades dels animals salvatges... Dec a Weimar l'haver-me descobert la natura...

El vaig interrompre i vaig recitar aquells versos de *Faust*:

Com agafar i estrènyer la infinita

Natura, i espremer els seus pits!

—Sí, sí! —va assentir Goethe molt complagut—. Com agafar i estrènyer la infinita Natura! Les paraules del *Faust* són perfectes i parlen de mi. Com s'esdevé amb les obres de Rousseau, les meues no són més que fragments d'una gran confessió... I us assegure que sense la meua afició a les ciències naturals mai no hauria arribat a conèixer tan bé el cor dels homes.

—Vaig llegir amb molt de gust la publicació sobre la *Metamorfosi de les plantes*...

—¿Us va agradar? És una de les obres de què més satisfet estic. I, tanmateix, fou molt mal acollida pels científics, pels savis, fins i tot pels meus amics, que no volien creure que des de la poesia es poguera arribar a fer ciència. S'oblidaven que la poesia és per força la mare de la ciència, i que amb el temps totes dues poden originar una aliança estreta i fecunda en les regions més altes de l'esperit humà...

Martí DOMÍNGUEZ, *El secret de Goethe*, 1999

[Text escrit segons les normes habituals en el dialecte de l'autor]

1. COMPRENSIÓ

1.1. En un màxim de cinc línies feu un resum del text, i indiqueu-hi clarament les parts en què s'estructura. [1 punt]

1.2. Per a cadascuna de les seqüències d'adjectius que es donen a continuació, trieu un mot de la corresponent seqüència A i un mot de la corresponent seqüència B que siguin els sinònims més adients al text i que compleixin el requisit de la coherència textual. [1 punt]

salvatge i impenetrable A) indomesticat, brau, esquerp, feréstec, bestial
B) incompreensible, inexplicable, indesxifrable, clos, inaccessible

musculós i retort A) fort, atlètic, potent, ésser un roure, ferreny
B) oblic, guerxo, murri, maquiavèl·lic, tortuós

estreta i fecunda A) angosta, íntima, cega, escanyada, atapeïda
B) fèrtil, prolífera, fructífera, inesgotable, inestroncable

1.3. Al primer paràgraf del text apareix la següent oració:

«La llum hi entrava, potser per la seua situació, amb un punt indestriable de morbidesa, de macilència.»

Identifiqueu el significat dels mots subratllats d'acord amb el text i aparelleu-los amb la definició correcta.

- a) Qualitat de amoral.
- b) Qualitat de moribund.
- c) Qualitat de malaltís.
- d) Qualitat de trist.
- e) Qualitat de mortífer.

[1 punt]

1.4. Indiqueu, entre les afirmacions següents, les que són certes referides al text (pot ser una o més d'una). [1 punt]

- a) El text conté un diàleg entre Tischbein i Linné.
- b) Goethe exposa el seu interès per les ciències naturals.
- c) Goethe interpreta els versos de *Faust* en el sentit que el coneixement de la Natura ajuda a conèixer els homes.
- d) Tischbein defensa que des del coneixement emotiu de la natura es pot construir una teoria científica.

2. EXPRESSIÓ I COMENTARI CRÍTIC

Desenvolpeu en unes 150 paraules un dels temes següents: [2 punts]

- a) Comenteu la possible relació entre poesia i ciència a partir del darrer paràgraf del text.
- b) Construïu un text expositiu en què es comentin els trets més característics del llenguatge literari presents al text de Martí Domínguez.

3. REFLEXIÓ LINGÜÍSTICA SOBRE EL TEXT

3.1. Heus ací un fragment extret del primer paràgraf del text:

«La ciutat, tot i estar ben a prop, no es descobria, sinó més aviat al contrari, els grans arbres del parc deturaven qualsevol perspectiva i de seguida crèiem estar en un bosc autèntic.»

- a) Aïlleu les diferents oracions principals que componen aquest fragment.
- b) Substituïu les paraules subratllades per altres mots alternatius que tinguin un significat equivalent i que siguin adequats al context.

[1 punt]

3.2. a) Digueu quins mots i quins trets morfològics del text donen informació suficient per a situar-lo en una variant del català. Indiqueu el paràgraf on els heu trobat.

b) Sabríeu dir de quina variant dialectal es tracta?

[1 punt]

3.3. Considereu la següent oració:

«En aquell moment va abaixar la vista, com si el record dels temps passats li fóra dolorós, però com si la meua presència no poguera deixar d'obligar-lo a explicar-se.»

- a) Identifiqueu el verb principal de l'oració.
- b) Tenint en compte el context, especifiqueu a qui fan referència les formes pronominals subratllades.
- c) Destrieu els verbs d'aquest fragment que tenen un valor atributiu, transitiu, intransitiu, pronominal i els nuclis de perífrasis verbals. Escriviu-los al quadern de respostes, i indiqueu-hi clarament a quin tipus pertany cadascun.

[1 punt]

3.4. Al darrer paràgraf apareixen les següents oracions:

«És una de les obres de què més satisfet estic. I, tanmateix, fou molt mal acollida pels científics, pels savis, fins i tot pels meus amics, que no volien creure que des de la poesia es poguera arribar a fer ciència.»

Reformuleu aquest fragment sense que se n'alteri en absolut el significat i introduint-hi canvis lèxics o sintàctics per a les expressions subratllades.

[1 punt]

OPCIÓ B

Llegiu aquest text i contesteu les preguntes que el segueixen.

És obvi que les adquisicions biològiques i culturals han anat emergint al llarg del temps. D'aquesta manera, primer van ser els canvis ecològics els que van facilitar les modificacions biològiques ara fa uns tres milions d'anys. Després, les modificacions biològiques es van transformar en canvis fisiològics importants. Per tant, ecologia i biologia són [elements] bàsics per entendre el procés d'hominització. La producció d'eines comença a canviar el panorama de l'evolució dels homínids i, a partir d'aquesta adquisició, s'inicia la humanització. La construcció de cabanes, el transport i la cacera faciliten la fugida d'Àfrica dels menys afavorits per la selecció natural i tècnica. Es desenvolupen les eines complexes, com bifaços, fenedors i pics; el llenguatge, que permet una millor comunicació entre els grups; la domesticació del foc, que va facilitar l'ocupació de zones fredes, la lluita contra els depredadors i l'èxit en la nostra distribució en el planeta. Més tard, el simbolisme, el culte a la mort i la descoberta de l'art. D'aquesta manera acaba el període pliocènic dels homínids humans.

Una humanitat que no hagués passat per totes aquestes adquisicions no tindria consciència d'ella mateixa ni de les seves capacitats, no s'hauria humanitzat. Som homínids però humans gràcies a la perseverança biològica i cultural de totes les espècies que ens han precedit i que, mitjançant la dinàmica assaig-fracàs, ens han transmès de forma biològica i cultural l'esperança de sobreviure en un món complex i difícil.

En aquest llarg camí cap a la intel·ligència, l'atzar ens va fer homínids i el pensament lògic ens ha convertit en humans conscients. Homínids humanitzats després d'un procés carregat de múltiples contingències que van propiciar una sèrie d'adquisicions que s'han anat complementant de forma al·lucinant fins a fer-nos conscients i amos del nostre propi destí.

Eudald CARBONELL I Robert SALA, *Planeta humà*, 2000

1. COMPREENSIÓ

1.1. Feu un resum del text en un màxim de cinc línies. [1 punt]

1.2. Expliqueu el significat de les paraules *hominització* i *humanització* en un màxim de dues ratlles per a cadascuna. [1 punt]

1.3. Només una de les afirmacions següents apareix en el text de forma explícita. Indiqueu quina és i especifiqueu el fragment (o fragments) del text on es fa aquesta afirmació. [1 punt]

- a) La humanització és el resultat directe dels canvis ecològics, biològics i fisiològics que es van produir durant el pliocè, ara fa uns tres milions d'anys.
- b) La producció d'utensilis i el coneixement del foc van facilitar l'extensió territorial dels homínids i el començament de la humanització.
- c) La diferenciació entre homínids i humans és un procés d'assaig-fracàs en què s'han complementat l'atzar i la consciència del propi destí.

1.4. Expliqueu si és possible, sense introduir cap altre canvi, ordenar els paràgrafs del text de la manera següent: tercer - segon - primer. Exposeu de forma clara i concisa les raons que justifiquen la vostra resposta.

[1 punt]

2. EXPRESSIÓ I COMENTARI CRÍTIC

Desenvolpeu en unes 150 paraules un dels temes següents: [2 punts]

a) Comenteu la següent frase del text:

«l'atzar ens va fer homínids i el pensament lògic ens ha convertit en humans conscients.»

b) Construïu un text argumentatiu en què es defensi la relació entre canvis climàtics, canvis biològics i evolució.

3. REFLEXIÓ LINGÜÍSTICA SOBRE EL TEXT

3.1. Descriviu quina és l'estructura sintàctica de la següent oració, i indiqueu-hi clarament la relació sintàctica entre les diverses categories gramaticals.

«És obvi que les adquisicions biològiques i culturals han anat emergint al llarg del temps.»

[1 punt]

3.2. Considereu el mot següent:

domesticació

a) Indiqueu-ne l'estructura morfològica i segmenteu-ne els constituents.

b) Doneu tres mots derivats més formats a partir de la mateixa arrel lèxica.

c) Per a cadascun dels sufixos que hàgiu aïllat doneu dos mots més formats per mitjà d'aquest sufix.

[1 punt]

3.3. Considereu l'oració següent:

«Una humanitat que no hagués passat per totes aquestes adquisicions no tindria consciència d'ella mateixa ni de les seves capacitats, no s'hauria humanitzat.»

a) Indiqueu la categoria gramatical de cadascun dels elements subratllats.

b) Indiqueu l'antecedent de cadascuna d'aquestes expressions.

c) Reformuleu l'oració sense que se n'alteri el significat (fent-hi els canvis formals d'estructura sintàctica, d'introducció de connectors, de substitució d'expressions anafòriques, etc. que siguin necessaris).

[1 punt]

3.4. Al llarg del primer paràgraf, i de forma específica en el fragment següent, alternen fonamentalment dos temps verbals.

«Per tant, ecologia i biologia són [elements] bàsics per entendre el procés d'hominització. La producció d'eines comença a canviar el panorama de l'evolució dels homínids i, a partir d'aquesta adquisició, s'inicia la humanització. La construcció de cabanes, el transport i la cacera faciliten la fugida d'Àfrica dels menys afavorits per la selecció natural i tècnica. Es desenvolupen les eines complexes, com bifaços, fenedors i pics; el llenguatge, que permet una millor comunicació entre els grups; la domesticació del foc, que va facilitar l'ocupació de zones fredes, la lluita contra els depredadors i l'èxit en la nostra distribució en el planeta.»

- a) Indiqueu les oracions d'aquest fragment el nucli verbal de les quals no pot ésser construït en pretèrit perfet sense afectar la coherència del discurs o text.
- b) Destrieu els verbs d'aquest fragment que tenen un valor atributiu, transitiu, intransitiu, pronominal i els nuclis de perífrasis verbals. Escriviu-los en forma infinitiva al quadern de respostes i indiqueu-hi clarament a quin tipus pertany cadascun.

[1 punt]

Curs 1999-2000

Trieu una de les dues opcions.

OPCIÓ A

Llegiu aquest text i contesteu les preguntes que el segueixen.

Sempre feia el mateix: abans d'asseure's davant del canterano escriptori comprovava que havia amuntegat suficient paper i que la ploma lliscava fina. Després voltava clau a un calaix, treia un retrat i un camafeu i els deixava vora els estris d'escriure. Tot seguit disminuïa la flama del quinqué i sense fer soroll sortia de la cambra per anar a comprovar si havia encertat en el punt de claror. No volia que la llum, escolant-se per davall de la porta, pogués delatar la seva vetlla. Intentava d'evitar que la cambrera, tot sospitant que la calor li impedia dormir, entrés amb el ventall i un refresc. Malgrat la pesantor xafogosa, no desitjava que l'interrompés ni mostrar-se al seu davant en disposició d'escriure; per això, quan hagué constatat que la flama era tan minsa que es podia confondre amb la de l'ànima que cremava nit i dia sota la fornícula de la Verge, tornà a entrar, tancà la porta i s'assegué. Amb molt d'esment obrí el camafeu, amb els dits de la mà dreta agafà un ble de cabells color caoba i els olorà. El perfum havia anat esvaint-se, per la qual cosa endevinà més que no ensumà una llunyana essència de gessamins. Posà el ble sobre la taula i agafà el retrat. Enretirà el paper finíssim que el cobria i l'acostà a la flama del quinqué per poder contemplar-lo millor. En fitar-lo de tan a prop paresqué que l'emprava com a mirall per buscar-hi la pròpia imatge; després començà a escriure febrosament:

Quan vinguis, quan arribis a aquesta casa que tota ja t'espera, faré multiplicar els miralls perquè la teva imatge ho envaeixi tot. Em venjaré, així, d'aquests mesos d'allunyament, de la pena que em causa no tenir de tu més que un petit retrat que, com sempre quan t'escric, presideix les meves cartes i que no es separa de mi ni un sol instant, fins i tot quan dormo el tinc davall del coixí.

El darrer correu que salpà cap a Cadis, fa just una setmana, s'emportà un munt de cartes per a tu; en una et demanava una altra fotografia i una altra més, si fos possible. Les necessito per poder-les penjar arreu, a la meva cambra, al meu gabinet, a la sala d'estar, perquè tothom, la meva família i els meus amics, puguin contemplar-te. Voldria a més poder-ne enviar una al meu germà Gabriel, que des de fa uns mesos és a París, on aprèn a pintar. Algun dia, quan sigui un pintor famós, li demanaré que et retrati o, més ben dit, que ens retrati plegats. Ara com ara, però, mentre fa provatures, m'agradaria que almenys pogués veure com ets i anar-se fent a la idea que ben aviat tindrà una germana nova. Estic segur que ell hauria coincidit també en l'elecció i, com jo mateix, que no vaig tenir cap dubte a escollir-te la primera, rebutjant de seguida totes les altres possibilitats que m'oferia el meu pare, t'hauria assenyalat com la candidata ideal, tot i que en Gabriel diu que no serveix per a home casat, però això també ho pensava jo de mi mateix abans de veure la teva fotografia. (...).

La gent, aquí, ja t'ho he dit moltes vegades, té un tarannà agradós i és de tracte suau. La meva germana ha ensinistrat per a tu, durant aquests mesos, una cambrera, escollida entre les esclaves més disposades i volenteroses de ca nostra, i espera només el teu vistiplau, com ho esperen les obres de l'ala nord de can Fortalesa, que tu i jo ocuparem, i els mobles que són a punt d'arribar. Seràs rebuda com una princesa i tractada com una reina i estic segur que ben aviat no sols t'acostumaràs a la nova situació, sinó que et semblarà que, des de sempre, has viscut entre nosaltres. El fet del nostre parentiu t'ajudarà, ja ho veuràs. Procedim d'una mateixa família i d'unes mateixes arrels i això ens facilitarà a tots plegats la convivència. A més, aquesta és una terra acollidora. Una natura esplèndida ofereix flors de tot tipus i colors que són delícia pura a la vista i a l'olfacte. Faré encatifar de flors el trespol de la teva cambra perquè quan arribis trepitgis només flonja suavitat de pètals i el perfum de la seva dolçor t'ajudi a oblidar la pesantor del viatge.

Parà d'escriure quan s'adonà que acabava de fer una altra promesa i que des de feia dies intentava no caure en la temptació d'oferir coses pel gust de sentir-se generosa, oblidant que tanmateix no podia prometre en el seu propi nom, però que, en canvi, tot el que prometés hauria d'encarregar-se de fer-ho complir.

Carme RIERA, *Cap al cel obert*, 2000

1. COMPRENSIÓ

1.1. Indiqueu l'estructura del text en un màxim de quatre línies. En un punt a part doneu una explicació a l'ús del gènere femení en l'adjectiu *generosa*. [1 punt]

1.2. Doneu la forma per mitjà de la qual podeu trobar els mots següents en un diccionari de la llengua i definiu-los d'acord amb el significat que tenen en el text. [1 punt]

- a) escolant-se
- b) esvaint-se
- c) envaeixi

1.3. Per a cadascun dels mots subratllats de les seqüències següents escolliu el sinònim més apropiat al text. [1 punt]

a) pesantor <u>xafogosa</u>	sufocant, enganyosa, lliscosa
b) escriure <u>febrosament</u>	febrilment, feblement, fecundament
c) tarannà <u>agradós</u>	joliu, afable, agraït
d) tracte <u>suau</u>	dolç, vellutat, suós
e) flonja <u>suavitat</u>	mòrbida, fofa, blana

1.4. Indiqueu, entre les afirmacions següents, les que són certes referides al text (pot ser una o més d'una). Especifiqueu el paràgraf (o paràgrafs) on es fa cada afirmació. [1 punt]

- a) Del text hom dedueix la trobada imminent entre dos futurs esposos.
- b) Del text hom infereix l'existència de tres germans.
- c) Del text hom indueix la fertilitat de la terra acollidora.

2. EXPRESSIÓ I COMENTARI CRÍTIC

Desenvolpeu en unes 150 paraules un dels temes següents: [2 punts]

- a) Quins aspectes d'un discurs literari podeu identificar en aquest text. Justifiqueu la vostra resposta amb exemples del text.
- b) Què és la prosa literària i quines són les característiques del gènere novel·lístic?

3. REFLEXIÓ LINGÜÍSTICA SOBRE EL TEXT

3.1. a) Digueu quins trets lèxics o morfològics del text donen informació per a situar-lo en una variant del català. Indiqueu el paràgraf on els heu trobat.

b) Sabríeu dir de quina variant dialectal es tracta?

[1 punt]

3.2. Considereu la següent oració:

«Tot seguit disminuïa la flama del quinqué i sense fer soroll sortia de la cambra per anar a comprovar si havia encertat en el punt de claror».

- a) Digueu quin tipus d'oració és.
- b) Identifiqueu-ne el verb principal.
- c) Especifiqueu la categoria gramatical del mot subratllat.
- d) Digueu la funció sintàctica de «si havia encertat en el punt de claror».

[1 punt]

3.3. Al primer paràgraf hi ha la següent oració:

«El perfum havia anat esvaint-se, per la qual cosa endevinà més que no ensumà una llunyana essència de gessamins.»

Reformuleu l'oració sense que se n'alteri en absolut el significat i introduint-hi canvis lèxics o sintàctics per a les expressions subratllades.

[1 punt]

3.4. Contesteu les dues qüestions següents:

a) El verb *fitar* és un derivat verbal que significa «mirar de fit a fit». Per a cadascun dels mots següents doneu un derivat verbal.

- 1) flama
- 2) mirall
- 3) davall

b) Indiqueu l'arrel lèxica dels mots següents i especifiqueu la categoria gramatical d'aquesta arrel.

- 4) pesantor
- 5) provatures
- 6) encatifar

[1 punt]

OPCIÓ B

Llegiu aquest text i contesteu les preguntes que el segueixen.

El tema que he escollit per a la meva dissertació és la poesia i m'ha semblat avinent de posar-li un títol, *La poesia, encara*, que per a mi té una doble significació: un cop més, la poesia; i la poesia avui, és a dir, pel setembre de 1998. Que jo parli de poesia no deurà sorprendre gens els qui em coneixen. De totes maneres, no em sé ni em vull estar de fer unes consideracions sobre el fet. Parlo de poesia perquè és una de les poques coses de les quals puc parlar amb un cert coneixement de causa, si més no perquè ja fa més de cinquanta anys que n'escric i en llegeixo; i parlo de poesia perquè trobo que val la pena que se'n parli ara i aquí i que se'n pregoni la utilitat en aquest tombant de segle tan propens a d'altres manifestacions artístiques més espectaculars i sobretot més rendibles. [...]

Per no entropessar amb el tema que jo mateix he escollit, trobo que val la pena d'assajar de definir la poesia, de preguntar-se: fet i fet, què és la poesia? De respostes a aquesta pregunta n'he sentit i sobretot llegit una pila [...]. Encara no he sabut trobar, però, la definició de les definicions, la que permeti d'abolir totes les altres per innecessàries i estableixi un principi de comprensió definitiu. Aquesta mancança, tanmateix, no m'ha inquietat mai, perquè sempre he considerat la poesia com un cos viu en continu desenvolupament que és impossible de constrènyer dins els termes d'una definició. De totes maneres, per tenir uns referents comprensibles i, sobretot, d'una solvència contrastada, he anotat dues definicions, la primera de Joan Brossa i la segona de Percy B. Shelley. La de Joan Brossa diu: «La poesia és el reflex emocional del pensament» i la de Percy B. Shelley fa: «La poesia, en sentit general, pot definir-se com “l'expressió de la imaginació” i és congènita a l'esperit de l'home.» Totes dues se situen en uns nivells molt semblants d'abstracció i de possibilisme i són, almenys en aquest sentit, cosines germanes. Partint de l'una i de l'altra, queda ben clar que la pràctica de la poesia exigeix un grau considerable de reflexió, de concentració i, per què no?, d'aïllament i de silenci. Ara bé, això no vol pas dir que aquesta pràctica comporti renúncies i sacrificis; al contrari, tant l'una definició com l'altra contemplan una acceptació plena de la vida, però van més enllà en el sentit de sotmetre allò que s'ha viscut a l'expressió poètica, l'una i, fent un pas més, practicar el mateix procés amb allò que només s'ha imaginat, l'altra. En tots dos casos, però, el component essencial és la vida viscuda. La pràctica de la poesia, fins i tot en els casos de més abstracció o de més aparent futilitat, sempre va lligada a l'experiència personal, íntima, de l'autor. El poeta espanyol José Hierro deia que «el poeta no és algú amb més sensibilitat que els altres, sinó algú que, amb la mateixa sensibilitat, prova de fixar l'instant que està vivint». Aquesta contingència, més ben dit, aquesta condició d'home entre els homes, no lleva ni dignitat ni autoritat al poeta, sinó que li atorga responsabilitat i confiança, de manera que la seva activitat es converteix en un bé comú que s'ha de compartir i ha d'incitar a compartir.

Miquel MARTÍ I POL, «La poesia, encara», *¿Què és poesia?*, 2000

1. COMPRENSIÓ

1.1. Justifiqueu el títol del text en un màxim de cinc línies. [1 punt]

1.2. Per a cadascuna de les expressions seleccionades de la columna de l'esquerra, trieu un mot de la columna de la dreta que sigui el sinònim més adient en el text. [1 punt]

a) estar-se de	abstenir-se, ésser, aturar, passar
b) una pila	una barbaritat, un femer, un bon coixí, un munt
c) congènita	congestiva, innata, congruent, conjunta
d) contingència	continència, eventualitat, continuació, contesta
e) incitar	excitar, inclinar, esperonar, irradiar

1.3. Considereu l'últim punt del text i escolliu les afirmacions que siguin certes (pot ser una o més d'una). [1 punt]

«Aquesta contingència, més ben dit, aquesta condició d'home entre els homes, no lleva ni dignitat ni autoritat al poeta, sinó que li atorga responsabilitat i confiança, de manera que la seva activitat es converteix en un bé comú que s'ha de compartir i ha d'incitar a compartir.»

- a) L'autor exposa que la responsabilitat del poeta deriva de la seva contingència.
- b) L'autor fa referència al compromís del poeta exercit per mitjà de la seva obra.
- c) L'autor fa referència a la dificultat d'exercir la poesia amb dignitat i autoritat.

1.4. Només una de les frases següents descriu el contingut central del text. Assenyaleu quina és i justifiqueu la vostra resposta en un màxim de dues ratlles. [1 punt]

- a) El text posa de manifest les contradiccions entre diferents definicions del terme poesia.
- b) El text és una reflexió sobre el sentit i la pervivència de la poesia.
- c) La poesia, segons Shelley, és una activitat congènita que només es manifesta en l'aïllament i el silenci.

2. EXPRESSIÓ I COMENTARI CRÍTIC

Desenvolueu en unes 150 paraules un dels temes següents: [2 punts]

a) Comenteu la següent frase del text:

«La poesia, en sentit general, pot definir-se com “l’expressió de la imaginació” i és congènita a l’esperit de l’home.»

b) Té sentit parlar de crisi de la poesia avui?

3. REFLEXIÓ LINGÜÍSTICA SOBRE EL TEXT

3.1. L'autor atribueix un doble significat a l'expressió *La poesia, encara*. De les seqüències següents, trieu aquelles que tenen el significat temporal, equivalent a «la poesia avui», i aquelles que tenen el significat additiu, equivalent a «un cop més, la poesia». Copieu-les al quadern de respostes, marcant T(emporal) o A(dditiu) a la dreta de cada seqüència, segons convingui. [1 punt]

a) Amb el premi s'ha comprat casa nova i encara un cotxe

b) En tot l'hivern encara no ha plogut

c) En Joan encara és a la trentena

d) Van venir dos homes més, encara

e) «Encara no he sabut trobar la definició de les definicions»

3.2. Al text s'usen les expressions *de totes maneres* i *si més no*.

a) Indiqueu quin tipus de funció discursiva introdueixen aquestes locucions en la construcció del text.

b) Substituïu-les per altres expressions que puguin aparèixer en el mateix context, amb la mateixa funció i que siguin adequades al registre.

[1 punt]

3.3. Al segon paràgraf hi ha l'oració:

«Per no entropessar amb el tema que jo mateix he escollit, trobo que val la pena d'assajar de definir la poesia, de preguntar-se: fet i fet, què és la poesia?»

Reformuleu l'oració sense que se n'alteri en absolut el significat, substituint-hi les seqüències subratllades per altres expressions que es puguin usar amb el mateix sentit en el mateix context.

[1 punt]

3.4. Al segon paràgraf del text hi ha els següents noms:

solvència, abstracció, possibilisme, concentració, aïllament, futilitat, contingència

- a) Indiqueu si són mots derivats o compostos. Justifiqueu la vostra resposta en un màxim de dues línies.
- b) Per a cadascun d'aquests mots doneu la seva arrel o lexema, i indiqueu la categoria gramatical de la rel.

[1 punt]